

ДОСУДОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ ЯК ОДИН З НАПРЯМКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Державне бюро розслідувань (надалі — ДБР) — новий правоохоронний орган в Україні, створення якого передбачалось новим Кримінальним процесуальним кодексом України 2012 р. у строк до 20 листопада 2017 р., проте, на жаль, цей орган запрацював лише 27 листопада 2018 р.

Одним з напрямків діяльності цього органу було визначено здійснення досудового розслідування, нормативною базою цього повноваження стала ст. 38 Кримінального процесуального кодексу України, яка визначає перелік органів досудового розслідування, п.1 Розділу XI «Перехідні положення» цього самого Кодексу, який зберігав повноваження з здійснення досудового розслідування за слідчими органів прокуратури, до введення в дію ст. 216 (щодо підслідності, у тому числі і ДБР). Варто відзначити, що після введення в дію ст. 216 Кримінального кодексу України кримінальні провадження, розпочаті слідчими органів прокуратури, у тримісячний строк передалися слідчими цих органів відповідному органу досудового розслідування з урахуванням підслідності, визначеної Кримінального кодексу України.

Вважаємо це позитивним та необхідним моментом, адже забезпечило реалізацію завдань кримінального судочинства, у тому числі щодо забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування справ.

З метою належного виконання цієї функції у центральному апараті та територіальних управліннях ДБР створено слідчі підрозділи за такими напрямками розслідування:

- злочини у сфері службової діяльності та корупції;
- злочини, вчинені працівниками правоохоронних органів та у сфері правосуддя;
- військові злочини (27 листопада ДБР відкриє перші провадження // Офіційний веб-сайт Державного бюро розслідувань [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://dbr.gov.ua/news/27-listopada-dbr-vidkrie-pershi-provazhennya>).

З метою забезпечення об'єктивності дослідження вважаємо за необхідне звернути увагу на статистичні дані по діяльності на цьому напрямку. Так, у період з 27 листопада 2018 р. по 1 березня 2019 р. загальна кількість зареєстрованих заяв та повідомлень про злочин скла-

ла 5794 (1622 — внесено до ЄРДР слідчими ДБР, 4172 — отримано за підслідністю від інших органів). Цікавим є те, що найбільша кількість проваджень перебуває у Полтавському та Київському територіальному управлінні — 1129 та 905 відповідно, а найбільш кількість проваджень зареєстровано слідчими Краматорського територіального управління — 313.

У зв'язку з процесами євроінтеграції, забезпечення реалізації принципу верховенства права відповідно до якого особа, її життя та гідність є найвищою соціальною цінністю, вкрай важливим є діяльність ДБР з розслідування фактів порушення прав людини під час роботи правоохоронних органів (ДБР здійснює досудове розслідування у 22 провадженнях за ознаками катування та 442 провадженнях за ознаками перевищення влади працівником правоохоронного органу, що супроводжувалися насильством) (Звіт про роботу Державного бюро розслідувань за 2018 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://dbr.gov.ua/sites/default/files/2019-03/zvit_final.pdf).

Позитивним на нашу думку є той факт, що заяви і повідомлення про злочини можуть прийматися не лише особисто або за допомоги телефонної лінії, а за допомогою онлайн-форм на сайті ДБР. Цей факт вказує на провадження в діяльності правоохоронних органів передових комп'ютерних технологій та забезпечує наближення ДБР до населення та спрощення процедури щодо звернення. Проте, з іншого боку, сприяє створенню додаткових проблем оскільки сервер з реєстрації онлайн форм може зазнати хакерських атак, а тому потребує особливого захисту, особливо у зв'язку з тим, що ДБР здійснює розслідування злочинів, вчинених високопосадовцями.

Науковий керівник: асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук *Деменчук Марина Олександрівна*.